

2Tim; 3:10-4:5.

Manapság nem túl népszerű az a gondolat, hogy van abszolút igazság. Pál apostol mégis arról beszél, hogy van igazság, van egészséges tan, és létezhet tévtanítás és léteznek tévtanok is, amelyek károsak. Lássuk az ige alapján, hogy miért is fontos, hogy egészséges tan legyen az, amit követünk, és azt is, hogy honnan vehetünk egészséges tanokat és tanítókat!

Először is azt látjuk, hogy az életre vezető Igazság, Isten kijelentése a Szentíráshoz, a Bibliának hatvanhat könyvéhez kötött. Ismered a szent írásokat, maradj meg ezekben, mondja Pál lelki gyermekének, Timóteusnak. Majd azt is elmondja a Bibliáról, hogy teljes egészében Istentől ihletett. (Természetesen tudjuk, hogy Pál apostol itt még nem gondolhatott a Bibliának mind a hatvanhat könyvére, hisz van olyan könyv, amit csak jóval később kezdtek el megírni. De azt is tudjuk, hogy a Pált is ihlető Isten viszont már gondolt a teljes bibliai könyvgyűjteményre, un. kánonra, a 66 mértékadó könyvre, melynek a felismerését és összeállítását a korai egyháznak adta feladatul.) Tehát azt olvashatjuk ki alapigénkből, hogy a hit- és erkölcsi igazságok szempontjából egyedül a Biblia mértékadó. *„A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy az Isten embere teljes mértékben alkalmas és minden jó cselekedetre felkészített legyen”*. Több szempontból is alapja ez az ige az egészséges tanításnak.

Pál szembe állítja a Szentírást a többi irattal, mindenféle mondákkal. *„Az igazságtól elfordulnak, de a mondákhoz odafordulnak”* (4:4) – mondja ezt a tévúton járó emberekről. Azaz, azt mondja ezzel, hogy aki az igazságot, az isteni kijelentést nem a Bibliában keresi, az rossz úton jár. S nem azért, mintha az indiai bölcsek mondásaiban vagy akár a keresztyén szentek legendáiban, de akár még egy napilap hasábjain is ne lehetne valamiféle morzsája az igazságnak, vagy ne lehetne valami meghökkentő, elgondolkodtató, jó irányba elindító, lelket nemesítő gondolat. Hisz miért is ne lehetne? De az üdvösség útjára csak és egyedül a Biblia könyvei tanítanak meg igazán. És csak a Biblia szava lehet döntő a világ sokféle elgondolása között, méghozzá a Biblia szavainak a teljessége a döntő, mert a teljes Szentírás alapján lehet csak megismerni az önmagát Krisztusban kijelentő Istent, aki által boldog lehet az életünk, és aki által feltámadhatunk az örökéletre is. Ha mindez menne a Biblia nélkül vagy más források alapján, akkor nem lenne az, hogy mindenféle népség másképp képzelte el az istenét. A kultúrák jó része állatformában képzelte el az istenét. Másoknak, pl. az indiaiaknak rendkívül buja istenképzeteik is vannak. Megint mások a robbantató gyilkosoknak mennyei jutalmat ígérő istent képzelnek maguknak. A Biblia pedig egy, az önfeláldozásig szerető, szent Istent mutat be nekünk. Hát kérdezem én: Hogy lenne mindegy, hogy melyikben hiszünk? Hogy lenne mindegy, hogy melyik könyvből akarjuk megismerni az Istent? És ezzel tényleg nem azt mondom, hogy a Koránnak vagy a Védáknak egyetlen szava se lehet igaz, vagy hogy nyomokban ne tartalmazhatna igazságot. Csak azt mondom, hogy az élő és örökéletre feltámasztó Isten megismerésére egyedül a Biblia alkalmas, és semmi más. Ezért ha valaki azt tanítja, hogy a Biblián kívül is van jó forrása az egészséges tannak, akkor az tévúton jár. Mi pont azért vagyunk reformátusok, mert teljes egészében az Szentírásra alapozzuk az istenképünket.

Ugyanakkor az egészséges tanhoz hozzátartozik az is, hogy odafigyelünk a Szentírás önmeghatározására. Nem egészséges, hanem káros tan az, amikor a Szentírást nem hitbeli, lelki, erkölcsi, szociális vagy gazdasági kérdésekben használják iránytűül. Hiszen az ige maga mondja, hogy a Biblia erre való. *Hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, és arra, hogy a jó cselekvésre felkészítsen minket*. Ehhez képest vannak keresztyén alakulatok, akik másra, azaz nem egészséges módon használják a Bibliát. Káros, amikor a természettudományok területére kontárkodnak vallási buzgalmukban emberek, és vallási alapon akarják eldönteni, hogy nem is gömbölyű a föld. Ugyanilyen szánalmas az, amikor ma, mikor már az ovis is tudja, hogy nagyjából gömbölyű, akkor előrángatnak valami eldugott igét a Biblia egy szegletéből, és nagy boldogan hirdetik, hogy *„lám, a Bibliában benne van, hogy gömbölyű, bibi, mi ezt is előbb tudtuk”*. Hát nem tudtuk előbb, mert akkor a középkori egyház nem üldözött volna tudósokat. Másrészt nem az a ciki, hogy ezt nem tudtuk előbb, hanem az, ha még mindig nem tudjuk, hogy a Biblia egy lelki könyv, ami a hit és erkölcs dolgairól szól. Ilyen szempontból egyébként szintén büszkék lehetünk református mivoltunkra, mert a reformáció mindezt felismerve serkentette a természettudományok fejlődését. Más kérdés, hogy az utóbbi évszázadban fundamentalista fertőzés érte felekezetünket, s ezért ma ilyen Bibliát félreértő tanítással olykor találkozhatunk református berkekben.

Az egészséges tanhoz tehát – amint látjuk – nem csak az tartozik hozzá, hogy a Bibliából legyen merítve, hanem az is, hogy a Bibliát jól magyarázzák. Mert a Bibliát tévesen magyarázó tanok károsak. Mondok néhány példát, s aztán döntse el mindenki magának, hogy valóban károsnak tartja-e ezeket a rossz magyarázatokat. A Biblia beszél arról, hogy Isten mindenkit szeret, sőt Isten maga a szeretet. (Ehhez képest olyan tanítást is lehet hallani, hogy nem mindenkit szeret, de most nem erről akarok beszélni.) Hanem van olyan tanító, aki az Isteni szeretetből azt vezeti le, hogy minden ember üdvözül függetlenül attól, hogy mit hitt és mit tett egész életében. Kétségtelen, hogy *nagyon szimpatikus tanítás ez, hiszen a mindenkiben én is benne vagyok, meg azok a szeretteim is, akiknek nem hirdettem elég szorgalmasan az evangéliumot, akiket nem neveltem hitben, és akikért nem imádkoztam elég buzgón*. Na, de ha úgy is üdvözülnek, akkor nem is baj, hogy nem erőlködtem olyan nagyon. Nos, ezzel az elmélettel nem is az a baj, hogy nem figyel azokra az igékre, ahol Jézus külső sötétségről, sírásról, fogcsikorgatásról meg gyeheha tüzeréről beszél, bár az is elég furcsa egy keresztyén tanítótól, ha Jézus szavain ilyen könnyed nagyvonalúsággal átlép. De a valódi baj nem ez. Az viszont már baj, hogy a nagyjából ilyen tanítással, mely szerint semminek sincs tétje, mert mindent elfed az isteni szeretet, kiürítették a nyugat-európai templomokat. Felszámolták a házasság szentségét. Elfelejtették a gyermekáldás nagyszerűségét, és építettek egy hedonista világot, melytől a valós boldogság nagyon messze esik, és amely világból

százvezrek csúszdázhatnak a pokolba, mert nem törődtek azzal, hogy meg kéne fogni a megtartó Isten szeretettel felénk nyújtott kezét. Jó-e ez a tanítás? Döntse el ki-ki maga, de azért én inkább a solus Christus reformátori elv alapján arra tanítom a saját gyermekeimet, hogy Krisztust követő életet éljenek, mert az vezet a boldogsághoz. (Egyébként a mindenki üdvözülni tanhoz hasonlóan rossz és káros az a tan, mely egy egyoldalúan szigorú, büntető istenképpel operál, és állandó büntudatot gerjesztve kíván gyors missziói sikereket elérni. Ez is ateizmushoz vezet, csak kicsit lassabban.) A másik példa a tévtanításra, hogy a hit kiváltja a gyógyszert és az orvoslást. Járt közénk olyan ember, aki sajnos nem a református józansággal állt ehhez a kérdéshez, hanem egy tévtanítóra hallgatott, és már nincs e földi életben. Valami nagy félreértés volt azzal kapcsolatban, hogy a hívő ember mire képes és mire nem. És hát nem lett vicces a végeredmény.

És még egy utolsó példa a keresztyén talajon egy időben elterjedt egészségtelen tanra. Az egyik kisebb felekezet, mely a 20. sz. elején ért el hazánkban jelentősebb sikereket, azt tanította, hogy dicsőség a prédikátorokra nézve, ha a missziói szolgálat közben szétesik a családjuk. Gondolom, valami olyasmi ige kicsavarásán alapulhatott ez a dolog, mint a Jézusért mindent kárnak ítélek, esetleg az Izsák oltárra tételének történetén, de igazában nem tudom, és nem is lényeges. A lényeg, hogy lelkészcsaládban született gyerekek életét tehette beteggé ez a tévtan, mely szöges ellentétben áll a Biblia családról szóló tanításaival.

Mindamellet nem gondolom azt, hogy aki a keresztyén hitben kisebb-nagyobb jóhiszemű tévedésben van, az ne üdvözülhetne. Isten megbocsátja nyilván a tévedéseinket, és nem hiszem magamról sem azt, hogy mindenben nálam lenne a bölcsek köve, a makulátlan tiszta igelátás és tökéletesen egészséges tanítás. De azt hiszem, hogy minél egészségesebb a tanításunk, egészségesebb a hitünk, annál jobb minőségű lesz a földi életünk. Annál több áldást tudunk itt a földön megtapasztalni. És ez a gondolat már átvezet minket ahhoz, hogy megértsük, hogy az egészséges tan nemcsak beszéd. Az egészséges tan legalább annyira életgyakorlat is. Timóteus követőjévé lett Pál tanításának, azaz életmódjának, szándékának, hitének, türelmének, szeretetének, kitartásának és szenvedéseinek – ahogy olvastuk. És így, a gyakorlatban válik a holt betű élő igévé. S ha igaz, egészséges tant hirdető tanítókat keresünk, akkor erre is figyelni kell. Tudni kell, hogy kitől tanulunk, ahogy Timóteus is tudta (3:14). Mert bárki odajöhet hozzánk, és mondhat szépeket. És lehet, hogy olyan szépeket mond, hogy nincs is elég bibliaismeretünk ahhoz, hogy mondanivalóját megítéljük. De azt akkor is tudjuk, hogy hány éve ismerjük azt az embert. Csak most csengetett be az ajtómon, és csak két perce látom, vagy ismerem már néhány hónapja, vagy ismerem már régről, esetleg évtizedek óta. Tudom-e az ő életét? Láttam-e már gondok között, idegesen, esetleg szomorúságban. Tudom-e, hogy bánik családjával? Tudom-e, hogy áll a pénzügyeihez? Láttam-e már bocsánatot kérni, és megbocsátani? S tudom-e, hogy milyen lelkiismeretesen, áldozatkészen és kitartóan dolgozik? – Félreértés ne essen, nincs tökéletes tanító. Csak Jézus volt tökéletes, de ő se volt mindenkinek szimpatikus. Mégis ezek a kérdések segíthetnek eldönteni, hogy hitünk, lelkünk ügyeiben mire érdemes hallgatni, kiben célszerű megbízni. Nyilván csak olyan tanítóban, akiben valamilyen szinten látjuk megelevenedni az egészséges tanítást, az igazságot, azaz akiben látjuk élni és működni a mi Urunkat, Jézus Krisztust, mert végső soron csak ő lehet a mi egyetlen igaz egészséges életre és tanra tanító tanítónk. Ámen.

1. Az ige alapján miért gondolhatjuk, hogy Timóteus jól ismerte tanítóját, Pál apostolt?
  2. Miben segítség az, hogy Timóteus ismeri jól Pált? (3:14.)
  3. Mit olvasunk az igében: Mire való a Szentírás? Olvasunk-e olyat, hogy mindenféle természettudományos ismeretet kellene vagy lehetne szerezni a Szentírásból, vagy hogy a Biblia rászorul a természettudományok megerősítő szavára?
  4. Melyik igéből olvashatjuk ki, hogy más írások nem egyenértékűek a Bibliával?
  5. Melyik ige mutat arra, hogy a tanítás minősége is fontos? (4:3.)
- a) Számodra döntő érv az egy helyzetben, hogy a Biblia milyen viselkedést mond jónak? Volt olyan, amikor azért tettél meg valamit, mert a Bibliában azt olvastad, vagy egy igei tanításban azt hallottad, hogy az jó?
  - b) Számodra egyértelmű, hogy a Biblia Isten életre vezető igéje, vagy valamiféle külső (pl. természettudományos) támaszra szorul? Könnyebb úgy hinned, ha egy régész vagy fizikus a saját tekintélyével megerősíti az Isten szavát?
  - c) Neked szorosan a Bibliához kötődik a világlátásod, vagy más ezoterikus könyvek, egyéb vallási tanítók (pl. reinkarnáció tan), stb. is befolyásolják?
  - d) A fent ismertetett tévtanok közül találkoztál már valamelyikkel? Esetleg vonzott is némelyik?
  - e) Te hogyan döntöd el, hogy kit fogadsz el hiteles tanítónak? Az első benyomás számít inkább vagy a hosszabb tapasztalat? Másoknak mit javasolnál, hogyan döntsének, mikor olyan tanácsot kérnek, melyen az örökéletük és földi életminőségük függhet?